

Cena pojedyncz. egzempl. 12 gr.

Gazeta Grudziądzka

W Imię Boże!

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Za Wiarę i Ojczyznę!

Wydanie II

„Gazeta Grudziądzka” wychodzi 3 razy tygodniowo w 3 wydaniach: I. (Pomorze), II. Wojew. centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica, III. (Wielkopolska i Śląsk) wraz z bezpłatnymi dodatkami: „Gospodarz i Osadnik”, „Robotnik”, „Dobra Gospodyni”, „Śmiech”, „Przyjaciel Młodzieży”, „Gość Świąteczny” i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnośnym do domu złotych 3,90.

w Wolnem Mieście Gdańsku 750 guldenów, zagranicą wraz z kosztami przesyłki: we Francji 20 franków, w Belgji 6.50 belgów, w Holandji 2.50 guldenów nól., w Niemczech 4.00 RMk., w Szwajcarii 5 fr. szw., w Czechosłowacji 38 koron czesk., w Austrii 8 szylingów, w Danji 6.00 koron duńsk., w Szwecji 5 koron szwedz., we Włoszech 20 lirów włoskich, w Ameryce i Kanadzie 1.50 dol., w innych krajach równowartość 1.50 dol. ameryk. — Ogłoszenie drobne z słowo 20 groszy, słowa tłustym drukiem podwójnie najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry.

Nakład drugi po konfiskacie Na niedzielę, 24-go stycznia 1937 r. Nakład drugi po konfiskacie

Po sejmie chłopskim

Od chwili, gdy władze naczelne Stronnictwa Ludowego postanowiły zwołać w miesiącu styczniu br. nadzwyczajny Kongres S. L., od tego momentu opinia publiczna mocno była zainteresowana co Kongres ten przyniesie, jakie zapadną na nim postanowienia, jakimi drogami pójdzie w dalszym ciągu Stronnictwo Ludowe, w którego szeregach skupione są milionowe masy ludu wiejskiego.

Kongresu ludowego oczekiwano z wielkim zainteresowaniem, wiedzano bowiem, że właśnie Kongres ten będzie prawdziwym przedstawicielstwem mas ludowych, że w tym sejmie chłopskim uczestniczyć będą istotni posłowie mas wiejskich, wybrani z dobrej i nieprzymuszonej woli wyborców, obdarzeni ich zaufaniem, mający nakaz i obowiązek bronić rzeczywistych interesów i spraw narodu.

Opinia społeczna rozumiała, że nieczem jest to, że zjechali się na Kongres a nie do sejmu, że zjechali się jako delegaci, a nie jako oficjalni posłowie, że zjechali się często za grosz oszczędzony na żołądku, a nie za darmowymi biletami. Wiedzano bowiem i to że delegaci ci to rzeczywisci przedstawiciele mas wiejskich, że wysłała ich do Warszawy nie wola panów s... lecz wola, zaufanie i przywiązanie mas wiejskich.

Opinia społeczna wiedziała i wie, że głos tych delegatów zdających przed swoimi plenipotencjami sprawozdanie z tego jednodniowego sejmu chłopskiego i z uchwał powziętych na tym sejmie o wiele mocniej rozlegnie się po kraju, niż głos tych siedzących w sejmie, których wieś wybierać nie chciała. Opinia społeczna wiedziała i wie, że głos delegatów kongresowych dotrze do najbardziej oddalonych zakątków kraju i znajdzie oddźwięk w umysłach i sercach dwudziestu kilkamilionowej rzeszy chłopskiej.

I dlatego to z takim napięciem i z takim zaciekawieniem czekano tego naszego sejmu chłopskiego i postanowień na tym sejmie zapadłych.

Obok zaciekawienia występował również we wrogich chłopu obozach i strach przed tymi, którzy coraz głośniejszy i coraz mocniejszy zaczynają domagać się praw stanowią ich przynależnych. Strach ten w obozie sanacyjnym jest tem większy, iż, jak to przyznał jeden z przywódców obozu pułkownika Kowskiego — w obozie tym nastąpiła dekompozycja czyli mówiąc

po polsku — rozkład, i że w obozie tym jest wogóle bałagan, bo „każdy reprezentuje co innego, niż przedtem, że każde zagadnienie inaczej niż przedtem wygląda”.

Zarówno więc senatorzy jak i ich przyrodni bracia endeccy, liczyli wiele na to, że na Kongresie nadzwyczajnym dojdzie do rozdźwięków a nawet może i do rozłamów, że może objawi się oziębienie stosunku mas wiejskich do przywódców pozostających na emigracji. To też przez cały czas przed Kongresem prasa sanacyjna i endecka puszczały w świat kaczki o rozdźwiękach, o możliwości rozłamów w Stronnictwie Ludowym itd., które to ordynarne plotki były wyrazem ich najtajniejszych pragnień. Przy tem szły postępującym rozkładzie w obozie sanacyjnym, chciano się pocieszyć, że i w obozie ludowym nie jest dobrze i że kres zagłady sanacyjnej da się jeszcze na pewien czas odroczyć.

Aliści Kongres wykazał, że proces potęgowania, nabierania mocy i rozpędu mas ludowych coraz to bardziej wzmagają się, że tej bariery ludowej, która zagraża wszechwładztwu sanacyjnemu nie da się ani obalić, ani obejść. Kongres wykazał, że wszelkie judaszowskie pogłoski o rozdźwiękach w Stronnictwie, o oziębieniu stosunków do przywódców pozostających na emigracji są zwykłym kłamstwem, obliczonym na to, by uciąć wodę tam, gdzie spienione nurty tej wody zagrażają unicestwieniem klikki, która chociaż będąc w całkowitym rozkładzie, jednak nadal nie chce ustąpić miejsca zdrowym, dojrzałym i zwartym masom ludowym.

Kongres ludowy wykazał, że szybko zbliżamy się ku przemianom, które poprowadzą Polskę drogami demokracji ku wielkości i potędze.

GI.

Znaczne pogorszenie się zdrowia Ojca św.

W stanie zdrowia Ojca Świętego nastąpiła znowu wybitna zmiana na gorsze.

Korespondent „United Press” dowiaduje się z miarodajnych źródeł watykańskich, że w stanie zdrowia Papieża nastąpił pierwszy wyraźny niepokojący nawrót. W Watykanie oświadczone korespondentowi „United Press”, że bóle odczuwane przez Ojca Świętego w nogach są wprost nie do zniesienia. Ogólne samopoczucie pogorszyło się.

Wiadomości te ponownie zaniepokoiły wszystkich wysokich dostojników Kościoła katolickiego.

Stopniowe pogarszanie się stanu zdrowia Papieża, które rozpoczęło się w sobotę po południu, we wtorek po południu przybrało niezwykle niepokojące formy.

W godzinach wieczornych w kołach watykańskich oświadczone, że „Ojciec Święty cierpi tak silnie, że puchnięcie Jego nóg można obserwować”. Bóle przez Papieża odczuwane są tak okropne, że przez cały popołudnie Ojciec Święty leżał z zamkniętymi oczyma, odmawiając pocichu modlitwy.

Nie należy jednak tracić nadziei, gdyż serce Ojca Świętego jest niezwykle silne.

Z wojny domowej w Hiszpanii

Według doniesień dzienników francuskich powstańcy kontynuują ofensywę na wybrzeżu południowym w pobliżu Malagi.

Oddziały gen. Queipo de Llano, który kieruje operacjami na tym odcinku zajęły miasteczko Fuengirola, położone około 15 km. na północ-wschód od Marbell.

Napór wojsk powstańczych na Malagę, przygotowująca się gorączkowo do obrony, wzrasta z każdym dniem. Dowództwo miasta zażądało nowych posiłków. W ostatnich dniach przybyło do Malagi 6000 żołnierzy z brygad międzynarodowej. Codziennie nadchodzą transporty materiałów wojennych

dzięki artylerii i t. p. W kołach powstańczych liczą się z rychłym zajęciem miasta, gen. Queipo de Llano rozporządza bowiem również olbrzymią ilością nowoczesnego materiału wojennego.

Na odcinku madryckim nie zanotowano w dniach ostatnich poważniejszych operacji wojennych. W jednym tylko punkcie a mianowicie w dzielnicy, gdzie walczy o klinikę uniwersytecką, w klinice tej mieściło się 1000 powstańców, którzy bronili gmachu przed atakami prowadzonymi przez wojska rządowe. Po silnym ostrzeliwaniu, górne piętra kliniki zo-

stały całkowicie zburzone, a powstańcy schronili się do piwnic.

Na innych frontach nie zanotowano żadnych poważniejszych działań wojennych.

Min. Beck wyjechał do Genewy

Na rozpoczynającą się w Genewie sesję Rady Ligi Narodów wyjechał z Warszawy minister spraw zagranicznych Beck. Na sesji Rady omawiana będzie sprawa Gdańska.

Odmowna odpowiedź Sowieców

na propozycje niewysyłania ochotników do Hiszpanii

Rząd sowiecki ogłosił odpowiedź na notę angielską w sprawie zakazu wyjazdu ochotników do Hiszpanii. Komisarz (minister) spraw zagranicznych Rosji sow. Litwinow nie zgadza się na propozycje angielskie twierdząc, że inne państwa pomagają powstańcom, co zmusza Moskwę do zachowania ostrożności. Pozatem Litwinow oświadcza, że obecnie Rosja nie wysyła do Hiszpanii oddziałów ochotniczych.

W związku z odpowiedzią Sowieców oficjalne sfery niemieckie twierdzą bowiem kategorycznie, — że Rosja sowiecka udziela wojskom rządowym pomocy, bowiem większość samolotów sowieckich sprzedanych wojskom rządowym jest obsadzona żołnierzami sowieckimi. Komendantem grupy samochodów pancernych jest nawet sowiecki generał.

Z drugiej zaś strony, jak podają pisma zagraniczne, Niemcy również stale wysyłają ochotników do oddziałów powstańczych.

Niemcy obalają resztki postanowień traktatu wersalskiego

Postanowieniem traktatu wersalskiego zezwolony był dla okrętów wojennych wszystkich państw — wolny przejazd przez kanał cesarza Wilhelma czyli tak zw. kanał Kiloński.

Obecnie naczelny dowódca niemieckiej marynarki wojennej wydał zarządzenie, że okręty wojenne i pomocnicze statki wojenne państw obcych mogą przepływać przez kanał cesarza Wilhelma tylko po uprzednim zasięgnięciu zezwolenia w odpowiednim czasie w drodze dyplomatycznej.

W ten sposób obaliły Niemcy ponownie resztki postanowień traktatu wersalskiego.

Rezolucje uchwalone na Nadzwyczajnym Kongresie Stron Ludowego

Oczywiście że rezolucyj uchwalonych na Kongresie S. L. ze zrozumiałych względów, w całości podać nie możemy. Przytaczamy więc poniżej treść uchwalonych jednogłośnie rezolucyj w streszczeniu.

1. Kongres przyjmuje do zatwierdzenia wiadomości sprawozdanie z politycznej działalności N. K. W.

2. Kongres wyraża uznanie i podziękowanie licznej już dziś gromadzie działaczy ludowych, którzy z godną podziwu ofiarnością i poświęceniem, nie zważając na represje i prześladowania, pracują nad rozszerzeniem i umocnieniem ruchu ludowego.

W dalszym ciągu tego punktu przesyła pozdrowienia działaczom ludowym na emigracji.

3. Kongres S. L. stwierdza, iż ostrzeżenia podnoszone wielokrotnie w ciągu ubiegłego roku przez Stronnictwo Ludowe tak pod adresem czynników rządzących jak opinii kraju okazały się słuszne. Rozwój wypadków dowodzi, że sytuacja międzynarodowa mimo chwilowych odprężeń staje się coraz bardziej skomplikowana i groźna. Wymaga ona nie tylko największych wysiłków celem wyposażenia państwa w materialne środki obrony, ale w mniejszym stopniu także przygotowania moralnego przez przywrócenie zawartości wewnętrznej narodu i najściślej zespoleenie z państwem szerokich mas, by poczuły się znowu w pełni współodpowiedzialne za losy państwa i zdolne były do największych choćby na rzecz jego ofiar.

Dalszej części punktu 3 rezolucyj oraz pkt. 4, 5, 6 podać nie możemy. W punktach tych mówi się o prawach obywatelskich, o ordynacji wyborczej do sejmu i senatu, o pacyfikacji i o Berezie.

ANI Z FASYZMEM, ANI Z KOMUNIZMEM

7) Kongres stwierdza, iż próby podzielenia społeczeństwa na dwa obozy — jeden pod protektorem faszyzmu, drugi pod protektorem komunizmu — nie powiedzą się, albowiem są w społeczeństwie potężne siły, w pierwszym rzędzie Stronnictwo Ludowe, które stojąc na gruncie demokracji, przeciwstawiają się i przeciwstawiają się w sposób zdecydowany nie tylko systemowi sanacyjnemu, ale i faszyzmowi z prawa jak komunizmowi z lewa.

Stronnictwo Ludowe, wierząc, iż każda dyktatura jest zgnębna dla chłopów i że masy wiejskie tylko w ustroju demokratycznym mogą uzyskać należny im wpływ, odrzuca możliwość współpracy tak z faszyzmem z prawa jak komunizmem z lewa, czy jakimkolwiek bądź innym ugrupowaniem dążącym do wprowadzenia dyktatury.

Stronnictwo Ludowe dąży będzie do współdziałania z ugrupowaniami szczerze demokratycznymi dla realizowania konkretnych celów bez ograniczenia samodzielności polityki Stronnictwa.

8. Kongres S. L. wita z radością coraz liczniejsze fakty przystępowania chłopów ukraińskich w Małopolsce do Stronnictwa Ludowego.

Kongres wyraża przekonanie, iż współpraca w S. L. chłopów polskich i ukraińskich kierowana z jednej strony wspólnym chłopskim interesem, z drugiej poszanowaniem narodowych i kulturalnych potrzeb obu stron jest najlepszą drogą do rozwiązania zagadnienia współżycia obu narodowości w państwie polskim.

Kongres wyraża zdumienie z powodu krótkowzroczności niektórych organów władzy rządowej, które, kierując się nienawiścią do Stronnictwa Ludowego przeciwdziałają narównaj z

szowinistami ukraińskimi przystępowaniu chłopów ukraińskich do organizacji ludowych.

O REFORMY

GOSPODARczo- SPOŁECZNE

9. Kongres stwierdza: rok ubiegły zahamował wprawdzie narazie pogłębienie się katastrofy w rolnictwie, nie przyniósł jednak pozytywnej poprawy w życiu gospodarczym Polski, gdyż nie usunął istotnych przyczyn zła. Dla osiągnięcia poprawy niezbędne jest wykonanie wielkiego planu przebudowy struktury gospodarczo-społecznej, któryby się składał:

a) z głębokich reform społecznych z reformą rolną na czele, niezbędnych dla przyszłego rozwoju kraju i dla zatarcia wiekowej niesprawiedliwości

społecznej. Ten, kto by chciał utrzymać w Polsce dotychczasowe przywileje jednych, które w skutkach swych są nędzą i krzywdą drugich, narażałby kraj na nieobliczone wstrząsy, groźne dla naszej państwowości.

b) z uprzemysłowienia Polski we wszystkich dziedzinach i z przeprowadzenia wielkiego planu robót publicznych, co dostarczyłoby pracę wielomilionowej rzeszy bezrobotnych i pół-bezrobotnych na wsi i w miastach. Planowość inwestycji i robót publicznych oraz wykorzystanie bogactw naturalnych kraju leży w interesie powszechnym. Planowość ta nie powinna jednak przybrać form szkodliwego etatyzmu, ani też nie doprowadzić do biurokratyzacji gospodarstwa narodowego.

Taki plan narodowy, który jedynie

pozwoli Polsce dogonić inne kraje Europy pod względem gospodarczym i cywilizacyjnym i podnieść na należyty poziom rozwój i zdolności obronne państwa, może być podjęty tylko przez rząd oparty na zaufaniu społeczeństwa rząd rozporządzający nie tylko środkami policyjnymi, ale niezbędnym kredytem moralnym w narodzie.

O PRACY W INSTYTUCJACH GOSPOD. I KULTUR.

10. Uważając walkę o wolność i demokrację za naczelną (narazie) zadanie ruchu ludowego — Kongres stwierdza jednak, że równocześnie lud polski dążyć winien z jaknajwiększą energią do pracy w samorządzie oraz do tworzenia nowych samodzielnych placówek gospodarczych i kulturalnych. Na czoło wysuwają się tu: spółdzielczość i organizacje oświatowe, bez których same zwycięstwa polityczne nie zapewniłyby dostatecznie istnienia i rozwoju Polski Ludowej.

SPRAWY MIĘDZYNARODOWE

11. Kongres stwierdza: na tle ogólnej ciężkiej sytuacji międzynarodowej szczególnie jaskrawo uwypukla się sprawa gdańska, stanowiąca próbnik stosunków polsko-niemieckich. Poszanowanie praw naszych nad Bałtykiem jest żywotnym interesem Rzeczypospolitej, a obrona ich jedną z naczelných zasad naszej polityki zagranicznej.

Rzeczywistość ostatnich miesięcy wykazuje ponad wszelką wątpliwość, że Gdańsk traci już ostatnie ślady swej dotychczasowej osobowości państwowej, starając się częścią składową Rzeszy. Stałe pomniejszająca jest rola Generalnego Komisarza Ligi Narodów, podstawowego czynnika obecnego ustroju Gdańska, a tym samym uprawnień Ligi Narodów reprezentowanych przez ten. Demokratyczna opozycyjna opinia publiczna m. Gdańska szczerze dążąca w obecnych warunkach do utrzymania dotychczasowej niezawisłości Wolnego Miasta w stosunku do Rzeszy jest bezkarnie niszczone wbrew konstytucji Wolnego Miasta, posiadającej międzynarodową gwarancję, ludność zaś presją i terorem wtłaczana w nienawistne dla niej ramy ustroju hitlerowskiego.

Wolne Miasto Gdańsk dziś jest całkowicie rządzone przez Rząd Rzeszy, działający przez swego podwładnego szturmowca. Tym wysiłkom przyłączenia Gdańska do Rzeszy winno być kierownictwo naszej polityki zagranicznej przeciwstawiać się z całą stanowczością, czego, niestety, nie widzieliśmy. Dalsza bierność może być tylko zachętą do kontynuowania obecnej zaborczej polityki Rzeszy i wyrugowania nas z nad ujścia Wisły.

Polityka ta przejawia się nadto w pozbawienie Polaków zamieszkałych w Niemczech, wszelkich uprawnień narodowo-kulturalnych przy jednoczesnym organizowaniu mniejszości niemieckiej w Polsce w tajne organizacje hitlerowskie, mające wrogie nastawienie przeciw narodowi polskiemu, wreszcie w bardzo szybki postępującej fortyfikacji wschodnich granic Rzeszy, które wobec jaknajbardziej pokojowych nastrojów całego społeczeństwa, muszą być uważane za miejsca wypadowe na nasze terytorium.

Powyższej polityce nadmiernej uległości wobec Niemiec Stronnictwo Ludowe przeciwstawia się jaknajbardziej stanowczo.

Kongres z ubolewaniem stwierdza, że w dalszym ciągu trwa stan napięcia pomiędzy Polską a Czechosłowacją, odbijający się m. in. ujemnie na stosunkach kulturalnych i gospodarczych pomiędzy obu krajami i podkreślając konieczność jaknajbliższego unormowania tych stosunków w drodze uzgodnienia wzajemnych potrzeb i interesów, tak niezbędnych dla przywrócenia normalnego stanu w Europie.

Nowa katastrofa kolejowa na Śląsku

Nie przebrzmiały jeszcze echa strasznej katastrofy pod Mysłowicami, kiedy kolejnictwo śląskie udo tuje nowe nieszczęście. Od strony Rybnika jechał pociąg towarowy, składający się z około 40-tu wagonów, częściowo naładowanych towarem. W chwili gdy pociąg jechał z szybkością około 50 klm. i zbliżał się do stacji w Piotrowicach Śl., urwało się 20 wagonów, które potoczyły się za resztą pociągu z powodu dużego pochylenia

na tym odcinku toru. Niedaleko stacji Katowice-Ligota maszynista chciał zatrzymać pociąg, wtedy nastąpiło zderzenie zerwanych wagonów z resztą pociągu. Dwa wagony uległy zupełnemu zniszczeniu, siedem zaś jest ciężko uszkodzonych. Dwa wagony były załadowane kwasem siarkowym, który rozlał się po torze kolejowym; w innych zniszczyła się większa część towarów. Szkoła obliczona jest na około 100 tys. złotych.

Komunikat o procesie opozycjonistów sowieckich

W Moskwie ukazał się urzędowy komunikat w sprawie procesu 17 członków partii komunistycznej — z Piatakowem i Radkiem na czele — oskarżonych o uprawianie akcji opozycyjnej.

Według aktu oskarżenia Piatakow i Radek zorganizowali w Moskwie obok istniejących innych grup opozycyjnych, t. zw. „centralę równoległą”, kierującą ruchem opozycyjnym w całym Związku Sowieckim. Centrala ta założona została w myśl instrukcji otrzymanych bezpośrednio od Trockiego. Działalność opozycjonistów polegała na przygotowywaniu zamachów terrorystycznych na Stalina i innych członków rządu sowieckiego oraz na uprawianiu sabotażu we wszystkich gałęziach przemysłu sowieckiego, zwłaszcza zaś w przemyśle wojskowym. Poza tym centrala opozycjonistów miała zawrzeć specjalny układ z opozycjonistami ukraińskimi w sprawie oddzielenia Republiki Ukraińskiej od Związku Sowieckiego.

Oprócz Piatakowa i Radka wśród oskarżonych znajdują się b. ambasador sowiecki w Londynie Sokolnikow-Briliant, b. komisarz rolnictwa Murałow oraz cały szereg innych wybitnych komunistów.

Proces rozpocznie się 23 stycznia przed trybunałem wojennym najwyższego sądu Z. S. S. R.

Zaprzysiężenie prez. Roosevelta

Prezydent Stanów Zjedn. Roosevelt, który w listopadzie ubiegłego roku został ponownie wybrany olbrzymią większością głosów, został uroczystie zaprzysiężony na nową 4-letnią kadencję. Uroczystość odbyła się w Waszyngtonie.

Od wczesnych godzin rannych gromadziły się na ul. olbrzymie tłumy. Wzdłuż ulic, którymi przejeżdżał samochód prezydenta ustawiono szeregi z 3000 wojska. Za autem prezydenta jechały 4 wozy pancerne.

W myśl dawnej tradycji prezydent złożył na ręce prezesa najwyższego trybunału przysięgę na bibię, która ddawna znajduje się w posiadaniu jego rodziny. Dookoła prezydenta Roosevelta zgromadzili się członkowie jego rodziny, do 4-eh pokoleń.

Na schodach prowadzących na Kapitol zbrali się członkowie izby reprezentantów, senatorowie, korpus dyplomatyczny oraz gubernatorzy wszystkich stanów amerykańskich.

Królowa Wilhelmina cudem uniknęła śmierci

Z Insbruka donoszą, że samochód królowej Wilhelminy uległ katastrofie, która na szczęście nie zakończyła się tragicznie.

Auto, którym królowa jechała w towarzystwie 3-eh osób na wycieczkę ze

zginęło się z szosy na brzeg przepaści, nad którą zawisło już jedno z kół. Motocyklista policjant, który warzył królowej zdołał cofnąć samochód na równą drogę.

Manewry konserwatystów

Senacka komisja budżetowa rozpoczęła we wtorek omawianie tych części preliminarza budżetowego na rok 1937/8, które zostały już przedyskutowane w komisji sejmowej. Na posiedzeniu tym załatwiono budżety: Prezydenta R. P., Sejmu i Senatu.

Sen. Petrażycki, który referował budżet Sejmu, wypowiedział przy tej sposobności szereg uwag ogólnych o systemie rządów, wprowadzonych przez nową konstytucję.

PIĄTE KOŁO U WOZU

Jeżeli chodzi o rolę parlamentu polskiego, to zwyczajnie polityczne przesady, czy nabierze on rumieńców życia, czy też będzie niedomagali, czy wielka rola, jaką izbom ustawodawczym wyznacza konstytucja, zostanie utrzymana, czy też pomniejszona do roli przysłowiowego „piątego koła u wozu”. Przerost systemu parlamentarnego uzależnia rządu od egoizmów partyjnych i demagogii, ale przerost władzy wykonawczej podważa autorytet konstytucji, co działa demoralizująco, wytwarza samowolę, powoduje rozdźwięk między rządem a społeczeństwem.

Sen. Petrażycki uważa, że czas trwania pracy naszych izb ustawodawczych jest za krótki, co powoduje obniżenie jakości pracy, wytwarza atmosferę pośpiechu, która może dobra jest na olimpiadach, ale nie w pracy parlamentarnej.

SEN. RADZIWIŁ CHCE REFORMY ORDYNACJI

Temat poruszony przez sen. Petrażyckiego, podjął sen. Janusz Radziwił. Przyznaje, że czas trwania sesji jest za krótki. Ale przyczyna niedomagania tkwi o wiele głębiej. Ordynacja wyborcza jest niezadowolająca, eliminuje dużą część społeczeństwa od udziału w życiu politycznym. Konieczna jest reforma ustawy wyborczej.

Druga kwestia, to stosunek rządu do parlamentu. Wielu i ministrów, — mówi sen. Radziwił — ustosunkowuje się nawet do krytyki rzeczowej z naszej strony, jak do chęci dokuczenia im.

Mam wrażenie, że w stosunku rządu do obecnego parlamentu mało się zmieniło. Stosunek ten prowadzi w praktyce do obniżenia autorytetu parlamentu. Wyraża nadzieję, że rząd podda ten stosunek rewizji.

Również sen. Evert wyraził pogląd,

że obrady parlamentu trwają za krótko. Co zaś do ordynacji wyborczej, to widzi jej braki, ale nie uważa aby moment obecny był odpowiedni do no-

wych wyborów. Najpierw muszą być wyleczone różne nasze bolączki moralne, a przede wszystkim ukróć agitaacja wywrotowa.

Eksplozja kotła

W poniedziałek rano w fabryce pończoch braci Laskowskich przy ul. Pomorskiej 40 w Łodzi wydarzyła się poważna katastrofa. Na drugim piętrze gmachu fabrycznego pękł kocioł do ogrzewania. Eksplozja była tak silna, że wyrzuciła w powietrze szczytową ścianę, zniszczyła maszyny i zdemolowała częściowo klatkę schodową.

3 osoby, w tym siedmiu robotników i zatrudniana jako biuralistka siostra właściciela fabryki Zakrzewskiego, zostało rannych odłamkami gruzu, kawałkami pękniętego kotła. Wszyscy oni zostali silnie poparzeni. Pogotowie ratunkowe przewiozło rannych do szpitala. Pomocy rannym udzielili robotnicy zatrudnieni na niższych piętrach fabryki.

W kilka minut po eksplozji nadjechała straż pożarna zabezpieczając teren. Ściany budynku, naruszone wybuchem zabezpieczono,

ponieważ grożą miejscami zawaleniem. Na miejsce wypadku przybyła komisja śledcza, która zbada przyczyny wybuchu. Według wszelkiego prawdopodobieństwa wybuch spowodowany został zamarznięciem przewodników cieplnych.

Wisła stanęła

Według otrzymanych informacji Wisła niecałkowicie stanęła. Stan lodu w poszczególnych miejscowościach przedstawia się następująco.

W Krakowie Wisła stanęła 16 bm Grubość powłoki lodowej 7 cm.; w Warszawie Wisła stanęła onegdaj; w Płocku wczoraj rano, we Włocławku również wczoraj.

W Toruniu Wisła stanęła wczoraj w nocy o godz. 3. Na Wiśle pozostały 3 próżne berliki poniżej nowego mostu, które zamarzły.

Dalej w kierunku Fordonu aż poza Tczew Wisła stoi. Jedynie w Gdańsku nurt rzeki jest wolny.

Notowania giełdowe ziemiołdów

z dnia 22 stycznia 1937 r. — Płacono złotych za 100 kg:

	Warszawa	Poznań	Kraków	Bydgoszcz
Pszonica	27,50—28,00	26,50—26,75	26,15—26,40	27,00—27,25
Zyto	21,75—22,75	22,00—22,25	21,60—21,80	22,50—22,75
Jęczmień	22,00—24,25	21,50—24,75	21,25—21,50	21,50—23,50
Jęczmień brow.	25,50—26,50	24,50—26,50	—	25,00—26,50
Owies	18,25—19,50	18,75—19,75	18,00—18,50	18,50—19,00
Mąka pszen. 65%	39,00—40,00	39,50—40,00	—	—
Mąka żytnia 65%	31,50—32,50	31,00—31,50	32,00—32,50	—
Otręby pszenne	14,50—15,00	15,00—15,75	15,00—15,50	15,50—16,00
Otręby żytnie	14,25—14,75	15,75—16,25	15,00—15,50	16,00—16,25
Rzepak	47,00—48,00	46,00—47,00	49,50—50,50	48,00—49,00
Groch polny	21,00—22,00	—	—	20,00—21,00
Groch Wiktorja	26,00—28,00	20,00—23,50	28,00—32,00	21,00—25,00
Kuchy rzepak.	17,75—18,25	18,75—19,00	—	19,00—19,50
Kuchy lniane	22,00—22,50	23,25—23,50	—	23,50—24,00
Ziemniaki jad.	3,50—4,00	3,10—3,30	—	3,50—4,00
Gryka	—	—	—	—
Słoma luźna	—	2,00—2,25	—	—
Słoma prasow.	—	2,75—3,00	—	3,25—3,50
Siano luźne	—	4,30—4,80	6,50—7,00	4,00—5,00
Siano prasow.	—	4,95—5,45	—	—

Ceny żyta zagranicą:

Berlin 37,10; Praga 27,72; Hamburg (żyto amerykańskie bez cła) 22,44

Wartość dolara: 5,29 —; Wartość gramu złota: 5,92

Sprawy organizacyjne Stron. Ludowego

BACZNOŚĆ POW. ŻNIN

Zarząd Powiatowy w Żninie zwołuje zebranie powiatowe na dzień 26-go stycznia br. do Żnina na salę pana Jagodzkiego na godz. 10-tą. Na porządku dziennym sprawozdanie z Kongresu oraz inne sprawy na które zaprasza Zarząd powiatowy.
Zarząd powiatowy.
(—) Wysocki prezes.

BACZNOŚĆ POW. WIELUŃ

Sprawozdanie z Kongresu odbędzie się w Osjakowie dnia 1 lutego r. b. za legitymacjami. Legitymacje nabywać można na miejscu.

Wzywamy wszystkie kola do wykupienia legitymacyj do 10. II. 1937 r. w Sekretariacie. — Sekretariat czynny we Wtorki i Piątki od godz. 9—3 popoł. P. Chwałwski.

Konfiskata listu od emigrantów

Treści listu nadesłanego na Nadzwyczajny Kongres Stronnictwa Ludowego od prezesa stronnictwa i od jego towarzyszy niedoli, podać nie możemy, ponieważ list ten w całości został skonfiskowany przez Komisariat rządu na miasto Warszawę.

Jednodniowy strajk akademicki

Na wyższych uczelniach we Lwowie i w Poznaniu studenci przeprowadzili — jednodniowy strajk protestacyjny. Strajk miał na celu demonstrację przeciwko podwyżce opłat, zamknięciu Uniwersytetu Wileńskiego a ponadto poparcie żądań w sprawie odzieży uych miejsc dla studentów żydów. Przebieg strajku był spokojny.

Kto się o Stron. Ludowe troszczy daie na „Fundusz Chłopski”

(71)

Bez specjalnego żalu zrezygnowała z życia i całkiem świadomie skoczyła z wieży. Chwilami jej się zdawało, że naprawdę umarła, a wszystko to, co się działo później, było tylko snem pośmiertnym; w innych momentach, kiedy świadomość istnienia przemawiała zbyt silnie, wierzyła, że żyje — ale już po tamtej stronie Styksu.

W końcowym rezultacie te sprawy wymykały się z pod kontroli i były bardzo niejasne.

Z całą pewnością mogła stwierdzić tylko jeden fakt: po cudownym ocaleniu, gdy opat wprowadził ją spowrotem do klasztoru, nagle zeszedł upragniony spokój, którego tyle czasu poszukiwała daremnie.

W gruncie rzeczy obecny stan duchowy nie był spokojem w ścisłym znaczeniu tego słowa, a przypominał raczej bezmyślną i obojętą roślinę, który już niczego nie oczekiwał od życia, który spalił za sobą wszystkie mosty i był gotów na każde wezwanie pożegnać się z tym światem.

Dla całego Rongbuku i dla wszystkich mieszkańców z okolicy stała się świętą, opromienioną osobliwą życzliwością bogów. Nazywali ją Lada-Yul — ulubienicą wyżyn.

Nie wpadła w obłęd religijny, Nie ubierała się jak mniszki tybetańskie, lecz nosiła po dawnemu suknie europejskie; nie przyswoiła sobie obrazowej formy wypowiedzenia się, lecz mówiła jak zawsze jasno i rzeczowo.

A jednak to już nie była Krystyna Groniecka, lecz Lada-Yul, ulubienica wyżyn.

Była na równych prawach z Uyo-Go i mogła bez wezwania wchodzić do Kanga-Po. Poza tem przysługiwały jej te same przywileje, co braciom czwartego stopnia wtajemniczenia.

Nie nadużywała swego wyjątkowego stanowiska. Najchętniej siedziała sama w swojej celi i patrzyła na śnieżne chmury, układające się w fantastyczne wzory wokół szczytów Dżomolungmy, Makali i Dżogo-Ri.

Już nie trawiła jej gorączka wewnętrzna, odzyskała wymarzony spokój, niczego nie szukała, niczego nie pragnęła.

I nagle do wrót Rongbuku zapukał świat, z którego uciekła. Szli obcy, biali ludzie. Tak powiedział opat.

Groniecka była mu wdzięczna za to, że spełnił jej prośbę i dał schronienie w miejscu zupełnie niedostępnym dla cudzoziemców.

Nie chciała nawet widzieć przybyszów — ich drogi dawno się rozeszły.

O czym mogłaby mówić z ludźmi, dla których cały świat się zamykał we własnej osobie, a którzy nieśli ze sobą tak zwane dobrodziejstwa cywilizacji: niezdrową ambicję, zmienność poglądów podstawowych, niepokój, niezgodę, zmysły i nienawiść, pychę i żądze zemsty, niezmordowaną pogoń za pieniędzmi i złudną wiedzę.

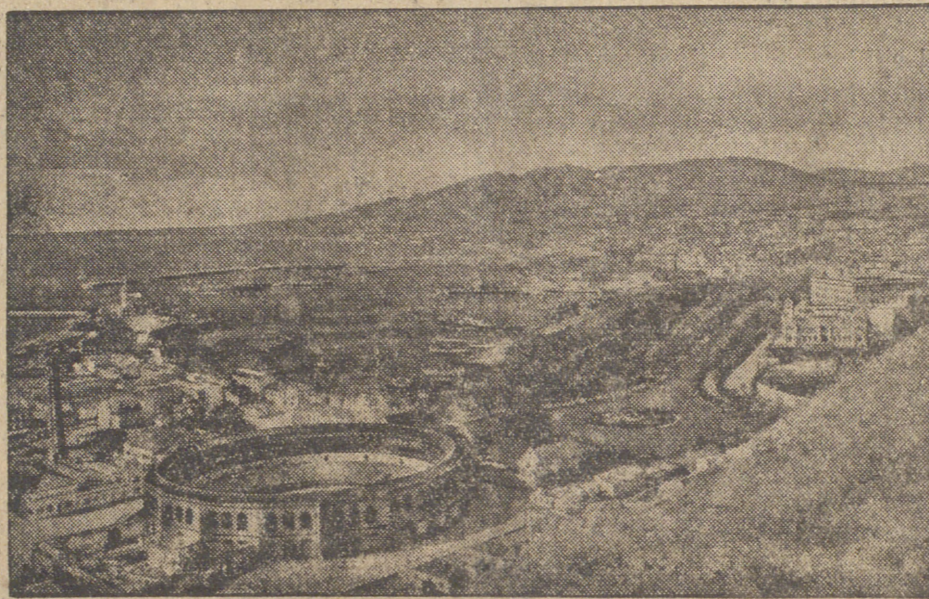
Uyo-Go kroczył przed nią, — wskazując drogę. Szli przez długie, półciemne korytarze, prowadzące do świątyni Kangmi.

Jego stosunek do obcej kobiety, też się zmienił.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Co pisze prasa o Kongresie ludowym

MALAGA ZDOBYTA

Port „czerwonych“ po ostrym ataku wojsk powstańczych od strony morza i powietrza, po bohaterkiej walce powstańców została zdobyta. Niestety wskutek ostrzeliwań miasto zapło nęło w różnych punktach

Aresztowanie 16 żydów

W nogach stołowych przemycali pieniądze

Z Gdyni donoszą: Pewien stolarz w Gdyni zgłosił się do policji z meldunkiem, że otrzymał zamówienie na wykonanie wydrążonych nóg do szezlonga, co wydaje mu się podejrzane. Policja porozumiała się z władzami kontroli skarbowej, które roztoczyły baczna uwagę nad meblami, przewożonymi z Gdyni na teren Gdańska.

Ostatnio przychwycono na granicy szezlong, w którego nogach znaleziono ukryte 5.000 fr. szw. Właściciel jego został aresztowany, a śledztwo, przeprowadzone w tej sprawie, dało wręcz sensacyjne wyniki.

W mieszkaniu jednego z kupców żydowskich, przy ul. Abraha-

ma w Gdyni, znaleziono dewizy i waluty zagraniczne na sumę przekraczającą 200.000 zł, częściowo już przygotowane do przemytu przez granicę, w różnych pomyślowych schowkach, jak np. w specjalnie wydrążonych obcasach u butów.

Wykryto zarazem całą szajkę zawodowych przemytników walut, którzy pozostawali w stałym związku z czarnogiędzarzami w różnych miastach Polski.

Aresztowano 16 Żydów, zamieszanych w aferę. Nazwiska ich oraz dalsze szczegóły trzymane są na razie w tajemnicy, ze względu na dobro toczącego się śledztwa.

Śmiertelne strzały oszalałego wywiadowcy

W niedzielę wieczorem około godz. 10-ej mieszkańcy domu przy ul. Św. Jańskiej w Warszawie — zaalarmowani zostali strzałami. Gdy wybiegli na klatkę schodową oczom ich przedstawił się straszny widok. Na schodach w kałuży krwi leżał zamieszkały w tym domu wachmistrz Teodor Panvch, a obok z rewolwerem w ręku stał jego sąsiad wywiadowca Urzędu Śledczego Leon Michalski.

Na widok ludzi Michalski uciekł

do swego mieszkania, oddał w kierunku drzwi 3 strzały, które na szczęście nikogo nie trafiły, a czwartym strzałem pozbawił się życia.

Panych, który zmarł nie odzyskawszy przytomności osierocił żonę i dwoje dzieci. Co było przyczyną tragedii ustali śledztwo. We dług wszelkiego prawdopodobieństwa był nim nagły rozstrój psychiczny, któremu uległ Michalski.

Olbrzymi pożar we Lwowie

W ub. sobotę w godzinach południowych wybuchł pożar w oddziale chemigraficznym w wielkich zakładach graficznych znanej spółki akcyjnej „Książnica-Atlas“ we Lwowie przy ul. Zielonej 20.

Pożar zniszczył całe trzecie piętro wraz z precyzyjnymi aparatami kliszarni i przerzucił się potem na czwarte piętro mieszczące introligatarnię, w której w tym czasie znajdowały się ogromne ilości książek. Robotnicy zdołali zbiec schodami na dół, ogień zaś rwał łatwopalne materiały, zwłaszcza papiery. Dopiero o godz. 15. pożar został ugaszony.

Szkody w zniszczonym budynku wynoszą około 60 000 zł. w aparaturze i maszynach około 120 000 zł., w książkach około 40 000 zł., razem co najmniej 200 000 zł.

Usunięto żydów od dostaw wojskowych

W garnizonie wileńskim dostawy na wszelkie produkty i furaz otrzymała komisja organizacyjna Spółdzielni Rzemieślniczo-Rolniczej tworzonej przez Chrześcijański Związek Zawodowy Rzeźników i Wędliniarzy wspólnie z Syndykatem Rolniczym. Dn. 15 stycznia wygasły zeszłoroczne umowy z dostawcami żydami i dostawy obejmują wymienione spółdzielnie chrześcijańskie — od tego więc czasu wszyscy żydzi zostaną wykluczeni z intratnych dla nich dostaw. Odbija się to bardzo korzystnie zarówno na rolnictwie jak i handlu polskim.

Wiadomości bieżące

Niedziela, 24 stycznia 1937 r.

Niedziela: Tymoteusza
Wschód słońca: 7,28; zachód: 16,07
Południe: Pawła
Wschód słońca: 7,27; zachód: 16,09
Wtorek: Połkarka
Wschód słońca: 7,25; zachód: 16,10

* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY“** wydajemy w objętości 6 stron. Zarazem dodajemy bezpłatny dodatek „GOSĆ ŚWIĄTECZNY“.

WOJ. CENTRALNE

SKAZANIE LEKARZA ZA UŚMIERCENIE PACJENTA

W sądzie Okręgowym w Lublinie zapadł wyrok w sprawie dra Jana Mędrkiewicza, który w maju ub. r. zastrzyknął 11-letniemu dziecku morfinę. Dziecko po tym zastrzyku zmarło a sekcja wykazała, że dziecko zostało zatrute.

Jakkolwiek opinia ekspertów była po stronie dra Mędrkiewicza, sąd stanął na stanowisku, że lekarz winien był śmierci dziecka i skazał go na 1 rok więzienia.

NIUDANY MANEWR ARESZTANTÓW

W areszcie gminnym w Lululowie w powiecie wieluńskim odbywała karę kilku więźniów, którzy uplanowali ucieczkę.

Ponieważ był dobrze strzeżony, aresztanci postanowili podpalić go i skorzystawszy z zamieszania, zbiec.

Przewidywania zawiodły jednak opryszków, którym mimo pożaru udaremniono ucieczkę.

ZAPRZYSIĘZENIE 230 SOLTYSÓW

W Łukowie odbyło się zaprzysiężenie 230 soltysów, wybranych w grudniu r. ub. Zaprzysiężenie odbyło się w Domu Społecznym w obecności starosty, wójtów oraz pracowników samorządowych.

TRAGICZNY WYPADEK STARUSZKA

W kolonii Sahryń pow. hrubieszowski 83-letni Michał Ogonowski chciał się zagrzać przy piecu i w tym celu usiadł przy nadmiernie rozgrzanej kuchni. Po pewnym czasie Ogonowski zaśnął. W czasie snu zapaliło się na nim ubranie i staruszek odniósł tak ciężkie poparzenia, że wkrótce zmarł.

ŚMIERTELNA OFIARA NIEOSTROŻNEJ JAZDY

12-letni Romuald Rigirt, mieszkaniec osady Czarnagóra, jadąc galopem konno do wodopoju wpadł na 15-letniego Adolfa Kamińskiego. Kamiński został tak silnie poturbowany przez konia, że wkrótce zmarł z doznanych obrażeń.

MAJĄTKI ZIEMSKIE W POW. RYPIŃSKIM PRZECHODZĄ W ŻYDOWSKIE RECE

W ostatnich dniach przeszedł na własność Żyda Kohna majątek p. P. Kłonowo, Kłonowo, położony w pow. rypińskim. P. Płoski jest właścicielem również drugiego majątku — był jednak bardzo zadłużony i Kłonowo poszło na licytację, podczas której nabył majątek Kohna.

W całej okolicy zdziwienie i oburzenie wywołała nieobecność na licytacji przedstawiciela Banku Rolnego. Należności Banku Rolnego były bardzo duże, mógł on Kłonowo kupić i rozparcelować je wśród polskich chłopów.

Żydzki w powiecie rypińskim posiadają już kilkanaście majątków ziemskich, co wśród miejscowego włościanstwa budzi ogromne rozgoryczenie i odruchy niechęci.

MAŁOPOLSKA

POŻAR MLYNA POWODEM SAMOBÓJSTWA

W Strychańcach pow. Tiumacz wybuchł pożar w młynie motorowym, stanowiącym własność Aleksandra Nowaka. Młyn spłonął doszczętnie wraz z zapasem 10.000 kg. zboża. Przyczyną pożaru było pozostawienie w młynie niedopalonego koksu, którym osuszano świeżo sporządzone miejsce z betonu pod montaż kamienia młyńskiego. Szkody wynoszą około 35.000 złotych.

W czasie pożaru właściciel młyna 62-letni Aleksander Nowak, widząc, że pożar nie da się ugasić, popelniał samobójstwo dwoma strzałami z rewolweru w serce. Śmierć nastąpiła natychmiast.

ZMARŁ NA DRODZE

Na drodze pomiędzy wsiami Przeźnią i Jarzmanowicami (Olkuskie) przechodnie natknęli się na zwłoki 35-letniego Stanisława Śladowskiego. Śladowski wracał do domu na rowerze po pracy w kopalni „Dorota“ pod Dąbrową Górniczą i przypuszczalnie będąc niedostatecznie ciepło ubrany,

nie mógł przetrzymać przejmującego zimna, które przyprawiło go o śmierć. Przy Zmarzniętym górniku znaleziono 61 zł. gotówka, które wiódł do domu po wypłacie, oraz obok leżący rower.

KRESY WSCHODNIE

ZAWIESZENIE LITEWSKICH ORGANIZACJI

Starosta święciański zawiesił w działalności oddziały Tow. litewskiego „Kultura“ w Twereczu, Pieczurkach i Krykianach z uwagi na ujawnioną działalność antypaństwową tych organizacji, szerzenie pogłosek zakłócających spokój publiczny oraz karalność członków za przestępstwa pospolite, jak np. nielegalne posiadanie broni i t. p.

ŚMIERĆ PRZEMYTLNIKA

Na pograniczu polsko-litewskim w pobliżu wsi Uciechy patrol KOP-u postrzelił przemytlaka 38-letniego Piotra Sienkiewicza, pochodzącego z Litwy kowieńskiej ze wsi Uciecha pod Ota. Sienkiewicz usiłował przemyśle sacharynę. Kula trafiła go w brzuch.

Sienkiewicza w stanie ciężkim przewieziono do szpitala w Grodnie, gdzie zmarł przed dokonaniem operacji.

Znowu wykonanie kary śmierci w Białymstoku

Wobec nieskorzystania przez P. Prezydenta R. P. z prawa łaski w stosunku do skazanego na śmierć Chramienki, prokuratura białostocka w dniu 19 bm. wydała przygotowania do egzekucji. W nocy przyjechał kat Braun ze swoim pomocnikiem i niezwłocznie zgłosił się do więzienia.

Chramienko przyjął wiadomość o bliskiej egzekucji z całkowitym spokojem. Kiedy do celi jego przy-

był duchowny prawosławny, aby udzielił mu ostatniej pocięchy religijnej, Chramienko odmówił spowiedzi.

Egzekucja została wykonana we środę 20 bm. o godz. 6.30 rano. Aż do ostatniej chwili Chramienko nie stracił swego kamiennego spokoju, który cechował go przez cały czas rozprawy. Egzekucja białostocka jest drugą w Polsce egzekucją w roku bieżącym.

Prowokacje litewskie na granicy

Na granicy pow. święciańskiego i Litwy stale wydarzają się wypadki przewracania przez litewskich strażników granicznych słupów granicznych. To przewracanie słupów powtarza się coraz częściej i nosi charakter planowej prowokacji, zmierzającej do wywołania niepokoju na tej granicy. Kiedy pewnego razu dowódca strażnicy K. O. P. u Kiwaniszki,

pow. święciański, ze strzelcami zjechał na nowo zakopać przewrócony słup graniczny, padło ze strony litewskiej do żołnierzy polskich 18 strzałów. Zabitych ani rannych nie było.

Zauważono po stronie litewskiej 9 policjantów z komendantem rejonu, sierżantem oraz 2 osoby cywilne.

Skazanie policjantów za nadużycia

Sąd Okręgowy w Grodnie skazał na półtora roku więzienia b. komendanta p. sterunku policji w Brzostowicy, Mamaka, oraz na pół roku — post. Tomaszewskiego za

szereg nadużyć, polegających na biciu włościan, nieprawym pozabawianiu wolności, fałszowaniu dokumentów służbowych itd.

200 tys. zł. sprzedał za 65 zł.

Kierownik ruchu na stacji kolejowej w Głębokiem na Wileńszczyźnie, Stanisław Bohatkiewicz, sprzedał przed kilku tygodniami za 65 zł. Bankowi Spółdzielczemu w Głębokiem obligacje

Pożyczki Inwestycyjnej. Obecnie okazało się, że na obligacje tę (Nr. 44 seria 2531) podczas ostatniego ciągnięcia padło 200.000 złotych. Rozpacz Bohatkiewicza nie ma granic.

Program w Warszawie

Niedziela, dnia 24. stycznia.

Godz. 8.00 Audycja poranna. 9.00 Transmisja nabożeństwa z Torunia. 10.30 Słynni soliści (Płyty). 12.15 Koncert Zrzeszenia Orkiestri i Chórów Robotniczych. 13.00 Koncert rozrywkowy z Berlina. 14.30 Kwintet Stefana Rachonia. 15.00 Fragment koncertu zorganizowanego przez Tow. Opieki nad Ociemniałymi. 15.30 „Audycja dla wsi. 16.35 Sielanka dzwękowa „Walczyki panny Ludwki“. 17.00 Koncert popularny. 19.00 „Pietyzm i niedyskrecje w literaturze“ — szkic literacki. 19.20 Muzyka taneczna. 21.00 „Na weso-

lej lwowskiej fali“. 21.30 Recital wiolonczelowy. 22.00 Koncert Orkiestry Tadeusza Serebryńskiego. 23.00 Muzyka taneczna (Płyty).

Poniedziałek, dnia 25 stycznia.

Godz. 6.30 Audycja poranna. 11.30 Audycja dla szkół. 12.03 Koncert Orkiestry Mandolinistów. 15.15 Koncert rozrywkowy. 15.55 Wszystkiego po trochu. 16.30 Cyganie w muzyce — koncert. 17.00 „Półak inicjatorem socjologii roślin“ — odczyt. 17.15 Recital skrzypcowy. — 18.50 „Przywłaszczenie“ — felieton prawno-społeczny. 19.00 Audycja strzelecka. 19.30 Mała Orkiestra P. R. 21.00 „Wieczór Fraszków“. 21.30 „Dzień i noc“ — suita na so-

Audycje dla wsi

W każdą niedzielę

nadawane są przez wszystkie radiostacje w godzinach od 8.03 do 8.50 rano i od 15.30 do 16.00 po południu. Na początku audycji porannych podawana jest „Gazetka rolnicza“

Wiadomości gospodarcze

nadawane są przez wszystkie radiostacje codziennie oprócz niedziel i świąt w godzinach od 15.00 do 15.15 po południu.

Przegląd giełdowy z Poznania

przez wszystkie radiostacje nadawany zostaje codziennie oprócz niedziel i świąt w godzinach od 13.55 do 14.00 po południu.

Skrzynki rolnicze

każda stacja we własnym zakresie nadaje w każdy wtorek i sobotę o godzinie 12.50 w południe.

Radiowy program dla wsi

W niedzielę dnia 24 stycznia poranna „Audycja dla wsi“ rozpocznie się o godz. 8.03 „Gazetka rolnicza“ w opracowaniu red. St. Jagiely. O godz. 8.25 inż. Władysław Świeżyński wygłosi pogadankę p. t. „Szukajmy instruktorów wśród siebie“. Podniesienie kulturalne i gospodarcze wsi zależy w wielkiej mierze od wydobycia ze społeczeństwa rolniczego dostatecznie licznego zastępu przewodników, którzy by umiejętnie pokierowali rozwojem społecznym na wsi. Dlatego pogadanka ta posiada charakter aktualny.

Po południu o godz. 15.30 pogadanka p. St. Michalskiego p. t. „Samorząd — większą szkołą życia społecznego“. Powołując się na przykłady z życia, autor omówi wpływ wychowawczy na środowisko wiejskie, jaki daje udział w pracach gromadzkich poszczególne mieszkańca wsi.

O godz. 15.45 „Przegląd rynków produktów rolnych“ red. St. Prus-Wisniewskiego.

„Przywłaszczenie“. W poniedziałek dnia 25 stycznia o godz. 18.50 w programie ogólnopolskim felieton prawno-społeczny p. t. „Przywłaszczenie“ wygłosi p. J. Zieleńczykówna.

„Rzemieniem dyszłem po gospodarstwach Wielkopolski“. W środę dnia 27 stycznia o godz. 18.50 inż. Dominik Starzyński wygłosi z Poznania na wszystkie rozgłoszenie pogadankę sprawozdawczą p. t. „Rzemieniem dyszłem po gospodarstwach Wielkopolski“, w której opowie o wrażeniach wyniesionych ze zwiedzenia na terenie Wielkopolski szeregu ciekawych gospodarstw.

„Jak sobie radzę przy orce“. W czwartek dnia 28 stycznia o godz. 12.50 p. Marian Starzyński, gospodarz z Sierpeckiego, w pogadance „Jak sobie radzę przy orce“ opowie swym braćiom po plugu o swych wynikach, osiągniętych nad zastosowaniem najlepszych metod orki.

„O rejestracjach gruntowych“. W piątek dnia 29 stycznia o godz. 19.50 inż. Fryderyk Zoll wygłosi pogadankę informacyjną z cyklu o „Zarządzaniu gospodarstwem“ p. t. „O rejestracjach gruntowych“.

„Skrzynka rolnicza“. We wtorek dnia 26 i sobotę dnia 30 stycznia o godzinie 12.50 „Skrzynka rolnicza“ inż. Wacława Tarkowskiego.

pran i orkiestrę kameralną. 22.10 Muzyka taneczna.

Wtorek, dnia 26 stycznia.

Godz. 6.30 Audycja poranna. 11.30 Audycja dla szkół. 12.03 Wirtuozi fortepianu i skrzypiec (Płyty). 15.15 Mała Orkiestra Polskiego Radia. 16.30 Fragmenty zespołowe znanych oper (Płyty). 17.00 „Dni powszednie państwa Kowalskich“ — powieść. 17.15 „Graża dzwony Kopenhagi“, audycja muzyczna. 17.50 „Grzeszność“ — monolog. 19.00 „Dyskutujmy“ — „Nasi maturzyści“. 19.20 Koncert rozrywkowy. 20.00 Koncert symfoniczny. 22.30 „Poeta mitów i ekstazy“ — szkic literacki. 22.45 Muzyka taneczna.

Cerowanie skarpetek i pończoch było najbardziej żmudną pracą w gospodarstwie domowym!

taka kupa forsy

Zaoszczędzić i cerując Cerolitem

Wytw. Wynalazków Patent.: „Nowości Praktyczne”, Warszawa, Złota 37/124. (Oddz. Propagandy) tel. 235-17.

UWAGA! Kto przypadkiem dzisiaj niema nie podarte, powinien w własnym interesie zachować nasz adres, bo powyższe „nogotowie krawieckie” przyda się! Nie dziś — to jutro!

Bo Cerolit stwarza nowoczesny sposób reperacji tak łatwy, że każdy potrafi zrobić nawet mężczyzna, nawet dziecko! Podarte czy wypalona dziura w materiale oczko nauszy, czy kieszonka przy nicowanej marynarce tak samo frańki, rękawiczki, fartuchy, bielizna, obrusy, brezenty, boty i t. p. i t. p.

Cerolit został przyjęty przez panie domu w całym kraju z wielkim entuzjazmem, gdyż jest zbadany i oświadczony przez Instytut Gospodarstwa Domowego i na każdym opakowaniu znak cechy jest!

W Warszawie Cerolit już test do nabycia wskładach, drogeriach i w Domu Towarowym Braci Jabłkowski.

Ponieważ Cerolit jest potrzebny w każdej sferze, od najbogatszej do najbiedniejszej, w mieście czy na wsi i codziennie przeto postanowiliśmy dla propagandy wysłać zamiejscowym nawet pojedyncze egzemplarze. I kto przesyła zł. 1.50 (przekazem poczt. lub P. K. O nr. 1-0 811, lub znaczkami), temu wysyłamy 1 Cerolit z ilustr. opisem jak się każda tkaninę reperuje. Przyczem dla reklamy kosztu przesyłki opłacimy sami. Za pobranie w przesyłce poleconej kosztuje zł. 1.95.

Do Dyrekcji Doksztalujących Kursów „WIEDZA” w Krakowie, ulica Pierackiego 14. Niniejszym zawiadamiam uprzejmie, że dnia 29 września 1936 r. zdatam z korzystnym wynikiem egzamin dojrzałości dla eksternów w Państwowym Gimn. VI im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie.

Odpowiedzi redakcji. — P. Cieślak Stanisław, Tschomerie, Szwajcaria. Pieniądze otrzymaliśmy przez bank. Abonament opłacony do 1 października r. — P. Andrzej Kabat, Wietrzycho-wice. Opacono zaległość za IV kw. oraz luty i pozostało zł. 1,10 na marzec r. (Styczeń przerwa). — P. Homa Wojciech, Markowa. Opłacono czerwiec i 60 gr. na lipiec r.

Poszuk. posady

Poduczony chłopiec szwajski, szuka pracy u dobrego mistrza w mieście Jan Wojczak Wład Niewirków, poczta Miączyna, woj. Lubelskie (128)

30-letni samotny mężczyzna ze wsi, uczełszy bez nalóg polecenie proboszcza, poszukuje pracy stróża, dozorcy domowego lub t. p. najchętniej z utrzymaniem. Oferty składać do Gaz. Grudz. pod nr. 1374

18-letni chłopak z prowincji, energiczny sumienny i pracowity, poszukuje posady lub pracy 4 oddziały szkoły powszechnej, Dybicz Jan, gm. Marjamol, Cecylówka, pocz. Głowaczów, powiat Kozienice, woj. Kieleckie (1348)

Czeladnik stolarski budowlany szuka pracy za wynagrodzeniem 100 zł. najchętniej w warsztacie meblowym za małą placę. Zgłoszenia do G. Grudz. pod nr. 1365

Poszukuje jakiegokolwiek posady najchętniej jako zakrystjanin Jan Kowalewski, Lyntupy pocz. loco ul. Hudućka 41 pow. Świeżany, woj. Wileńskie (1379)

Zdolni a wizerorzy do sprzedaży na raty po ważnych dzieł dużych obiektów, poszukiwan. Zgłoszenia do Księgarni Trzaska, Evert Michalski Sp. Akc. Warszawa Hotel Europejski. (1197)

SPRZEDAŻE Miód oszczelny prawdziwy bez domieszek gwarantowany 3 kg 6,20 zł 5 kg 9 zł. 10 kg 17 zł. 20 kg 33 zł. wraz na czynem i opłata pocztowa wysyła za pobraniem własną cieciel największej pastki w Państwie Eugeniusz Biłski w Zbarażu (112)

Materialy wozowe sprzedam. Ignacy Zanol, Gruszów, p. Skrzydina, woj. Krakowskie. (1264)

Gospodarstwo sprzedam natychmiast 8 ha ziemi z łąką 2 600 zł wplata 2 000 zł resztę na spłatę ziemia częściowo obsiana pszenicą i żytem Osęko Feliks Piaseczno pocz. Siedliszcze, wojew. Wotyńskie (1229)

!!NIE BŁĄDZ!! Przed nabyciem aparatu radiowego napisz do nas. Radioaparaty ostatnich modeli 1937 do sieci lub baterii nabyć można najtaniej i na dogodnych warunkach w znanej firmie „POLSKIE ZAKŁADY RADIO-SELECT” Warszawa Marszałkowska 147/41. Przyjmujemy obciążenie Pożyczki Narodowej, Konsolidacyjnej, inwestycyjnej PO KURSIE 100 za 100. Katalogi, warunki wysyłamy na żądanie bezpłatnie

Na najnowszy Praktyczny podręcznik dla wszystkich Sekretarz Urzędowy 320 stron. Opracowany przez Magistra Praw Seweryna Hartmana. Bardzo obszerny zbiór wzorów, podań, pism sądowych i administracyjnych. Wydanie trzecie. Znacznie powiększone, dostosowane do obowiązującego ustawodawstwa. Wraz z przysyłką Cena 5 zł. Do nabycia Zakłady Graficzne i Wydawnicze WIKTORA KULERSKIEGO Grudziądz-Droga Łąkowa

Miód czysto przeszlany pierwszej jakości lipcowy deszczowy 3 kg. 5 80 5 kg. 8 80 10 kg 17 20 kg. 31 zł. wraz z opłata pocztowa wysyła WAZOPOLSKI EKSPORT MIODU skrytka 5 1124

Przedsiębiorstwo branży elektrotechnicznej wykonujące prace w samorzadach poszukuje wapińnika (-orkę) z większym kapitałem. Oferty do Zakładu Elektro technicznego Toruń ul. Łazienna 26 (109)

ROŻNE

Miesięcznik zielarski „Polskie zioła” Redakcja Warszawa Książeczka 6 udziela rad wskazówek, podaje źródła zbytu bieżące ceny!!

10 do 12 zł. dziennie-może zarobić każdy przez sprzedaż na wsi lub w mieście poczytnych broszur. Zgłoszenia: J. Jarecki Poznań 1 ul. Żernicka 1

Kosmetyczne Kursy zawodowe czteromiesięczne Warszawa Nowy-Swiat 23/25, dają prawo prowadzenia gabinetu kosmetycznego. Wykłady piętnastego Intego. żądać prospektów.

Przyw. Doksztalujące Kursy „WIEDZA” Kraków, ul. Pierackiego 14 przygotowują na kursach zbiorowych w Krakowie oraz w drodze korespondencji do egzaminu dojrzałości, do egzaminu z 6-ciu klas gimn. z zakresu I i II kl. gimn. nowego ustroju, do egzaminu z 7-miu klas szkoły powszechnej. Przyjmują wpisy na II półrocze roku szkolnego 1936/7.

Buchalterii korespondencji sześciomiesięcznej stenografii listowej wyuczam za 5 zł. 50 gr. Kończącym świadectwa. Samodzielność zapewniona. Żądajcie prospektów Alenel poszukiwani. L. A. granienko. Kolno g. (118)

Chłopiec ze wsi poszukuje pracy w polskim sklepie, świadectwo ukończenia 7 oddziałów z wynikiem bardzo dobrym. Boratyński Henryk, wieś Wanatyw pocz. Łaskarzew, powiat Garwolin woj. Lubelskie (1365)

WOLNE POSADY

Nema kryzysu dla ludzi chętnych pracy! Wyjątkowe możliwości zarobku wszędzie! „Nowości Praktyczne” Warszawa Złota 37/127 Oddział Przedstawicieli Zamiejscowych

Kowal kawaler wojskowy kurs kucia koni dobry znawca maszyn szuka posady od zaraz lub później Alojzy Macdzisz Prusino, pocz. Lubasz, pow. Czarnków, Poznańskie. (1188)

Potrzebny od zaraz chłopiec lat 16-18 do prac rolniczych rączek Pamiętowo pow. Tuchola (113)

Uwaga! ROLNICY Uwaga! ROCZNIK GOSPODARSKI na rok 1937 czyli Poradnik Informacyjny. O postępie wiedzy i techniki zawodowej, o najważniejszych zdarzeniach w życiu rolniczym, o nowych przepisach prawnych, działalności władz i instytucji rolniczych. Państwowych, społecznych i prywatnych. A także o przedsiębiorstwach rolnych, leśnych i ogrodniczych oraz przemysłowych i handlowych z rolnictwem związanych. Z kalendarzem i wykazem targów i jarmarków na 1937 r. Cena wraz z przysyłką 2,30 zł. Wysyłamy tylko za poprzednim nadesłaniem pieniędzy. Zakłady Graficzne i Wydawnicze Wiktora Kulerskiego Grudziądz-Droga Łąkowa

Przyw. Doksztalujące Kursy „WIEDZA” Kraków, ul. Pierackiego 14 przygotowują na kursach zbiorowych w Krakowie oraz w drodze korespondencji do egzaminu dojrzałości, do egzaminu z 6-ciu klas gimn. z zakresu I i II kl. gimn. nowego ustroju, do egzaminu z 7-miu klas szkoły powszechnej. Przyjmują wpisy na II półrocze roku szkolnego 1936/7.

Garbowanie futer Łatwy przewodnik dla użytku praktyków i samouków. Napisał Wincenty Zalewski cena z przysyłką 1,80 zł. Przynęskę skuteczniamy za poprzednim nadesłaniem należności. Zakłady Graficzne i Wydawnicze Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu

Kto miał szczęście? 9. ty dzień, I. ciągnięcie. 10.000 zł. 28785 50099. 5.000 zł. 37314 49786 55886 57241 98711 152619 159613. 2.000 zł. 3545 5623 25711 33134 39736 44046 45392 46878 50759 53026 55335 64836 74008 74192 105975 106084 110715 112259 146395 105156 150173 151835 151835 152734 164668 171150 190373 194944. 1.000 zł. 25406 28327 32551 35669 38715 44354 48960 48033 72779 77182 83671 91598 103916 111282 115159 115764 125823 128359 146899 148815 149244 153706 159228 163172 170450 177554 171750 191669. II. ciągnięcie. stała dzienna wygrana 25.000 złotych pada na nr. 145597. 20.000 zł. 157968. 10.000 zł. 142308 155003. 5.000 zł. 4390 18070 77962 81340 140908 154240 186354. 2.000 zł. 20030 27220 27812 31348 35084 99260 106004 114930 146408 150062 153074 188446. 1.000 zł. 1577 6045 19475 26053 28338 36944 37194 42738 47557 53949 54198 74101 75511 76213 77467 101801 102963 111833 113205 118537 118679 129870 139649 139710 143664 168393 168778 169091 173380 176839 185069. 10-ty dzień, I. ciągnięcie. 100.000 zł. 5696. 20.000 zł. 141127. 10.000 zł. 74853 191123. 5.000 zł.; 11587 19308 44098 146329 171020 191942. 2.000 zł.; 6349 7519 18053 25912 26234 27500 38912 58784 67792 91600 101198 110885 111014 114332 147832 186958 187750. 1.000 zł. 316 19500 24080 27325 29133 42703 47281 49539 54718 60652 68227 76510 78566 96600 97179 97658 100695 100338 100491 106012 108397 108590 119656 137618 138141 145026 147371 1547998 158363 159745 164836 172871 173873 194234. II. ciągnięcie. Stała dzienna wygrana 25.000 zł. pada na nr. 135594. 50.000zł. na nr. 26868. 10.000 zł. 85093 101805. 5.000 zł. 103373 142088 170303. 2.000 zł. 50726 83945 87442 110573 115063 165615 173663 180012 180281. 1.000 zł. 14303 15814 41132 41835 42465 49065 53133 61007 66635 67090 69964 82468 88803 104631 109969 118948 127034 133205 140180 146255 145399 159691 162710 797563. St. Leśniowski. O nawozach pomocniczych. cena z przysyłką 1,75 zł. Książkę wysyłamy tylko za poprzednim nadesłaniem pieniędzy. Zakłady Graficzne i Wydawnicze WIKTORA KULERSKIEGO w Grudziądzu. Ogłaszajcie w Gazecie Grudziądzkiej